די שטאָט פון ברויט

א קאפיטל פון דעם בארימטן רוסישן ווערק "טאשקענט" — די שטאט פון ברויט)

פון א. נעראיוו *)

דער זיידע איז געשטאַרבן, די באבע איז געשטאַרבן, דערנאָך — דער טאטע. מישקא איז געבליבן מיט דער מוטער אוז מיט נאָך צוויי ברידערלאָך. דער יונגערער איז אלט פיר יאר, דער מיטלסטער — אכט, און מישקא אליין — צוועלף. קליינ־ווארט וואס מען דארף נאָך פארשפילען אויף די קנעפלאָך. איינער וויל עסן מאַ־שע, דער צווייטער שניידט אוים מיט א מעסערל א ווינט מיל, און די מוטער האלט אין אירן קרענקען פון הונגער. גייט זיך צום מייך נאָך וואסער, שלעפט זי זיך קוים אהיים. ווייטס, ווייטס און הונגער שוינט ניט. און דא באנראבט מען א פוי־ער, און דא מיט אמאל צוויי. דער פעטער מיכאליע איז נעשטארבן. ניטא קיין הויז עס זאל ניט זיין קיין מת, נעווען פערד, נעווען קי, האס מען אויפגענעמען. מען האט שוין אננעהויבן עסן הינט אין קעץ. מישקא האט נעטראכט.

די משפחה איז א גרויסע, די ארבעטער קלייניע, ניט דערווארטע־נע, אויף אים, אויף דעם צוועלף יארויקן מישקא, לינט דער נאנצער עול. פאר'ן טוט האט דער פא־מער אזוי נעזאגט — די, מישא. וועסט איבערנעמען דאס באלעבאטישקייט.

מישקא איז אריוס אויף דער נאס, הערט פויערים רויזן וועגן מאשקענט. דארט איז ברויט ביליק, זייער ביליק. עס איז נאר שווער צו פארקליבן זיך אהין. אהינווענ צוויי טוינט ווארסט, און מ׳גלעט קאן מען זיך קיין דיר ניט טאָ. מען דארף צאלן פאר באן בילעטן . . .

מישקא האט זיך לאנג צוגעהערט און זיך גע־פרעגט :

— און אז קליינוארג זאל זיך אהין א לאז טאן ?

*) א. נעראיוו, איינער פון די באריי־טעדסטע יונגע רוסישע שריפטשטעלער, איז באריכט נעווארן דורך זיין ווערק "מאשקענט — די שטאט פון ברויט", אין וועלכן ער שילדערט דעם שרעקלאכן הונ־גער וואס רוסלאנד האט דורכגעמאכט אין יאר 1921.

מיר ניכן דא איבער אין א אידישער אי־בערזעצונג איינעם פון די אינטערעסאנ־טסע קאפיטלען פון בוך, וועלכעם לייענט זיך מיט א פארכאפנדן אטעם.

— די גיילסט דען פארן ?

— וואס מיינט איר ? איך וועל זיך פארקויבן אין א וויינקעלע. אין א שפארע וועט מען מיך ניט אריסזעהן.

— זיך בעסער אין דער היים, מישקא, וועסט עלטער ווערן מיט א פאר יאר וועסטו דעמאלט פארן.

אין מישקא גלויבט ניט פיינדים. פאר קרים געמאן מיט דער נאז אזוי אזוי :

— ניין, מישקא. מיר וועלן ניט דער־פארן.

מישקא האט זיך נעגומען שווערן :

— האב נאר ניט מורא. מיר וועלן. אויף מיין וואָרט, דערפאָרן. איצט באלד נעמט מען אומעטום רויטע ארמייער. זיי וועלן זיך דערווייזן. אז מיר הונגערן, וועלן זיי נאר נעבן א שטיקל ברויט.

— מיר זיינען צו קליין,— הערט סע־ריאזשע.

מישקא האט נעגומען באווייזן, אז ער אין סעריאזשע זיינען נאָרנים אזוינע קלייי־נע. מישקא נעמט אויף זיך אלץ. ער וועט אויסבעטן א פלאץ אין דער "קאָלייקע", ער וועט רויזן מיט מענטש. מיידלאך דארפן זיך שרעקן, אבער ניט זיי. און אז עס וועט זיין שלעכט וועט מען לייגן, און אז מען וועט אריינסאָגן פון דער "קאָלייקע" איז אויך ניט נעפערלאך, מען וועט זיך פאר־גנב'ענען אין א צוויטער.

— אן ווען וועט מען פארן צוריק ?— האט סעריאזשע נעפרעגט.

— נאר אין ניכן, פיר טעג צוריק אין מיר זיינען אין דער היים. יעדערער אין אונז וועט נעמען א צוואנציק פונט ברויט. עס זאל ניט זיין צו שווער.

די אויגן ביי סעריאזשקין האבן א בלישטשע נעמטן פון פרייד :

— א פוד, נאנצע פערציק פונט קאן איך טראגן.

— א פוד איז צופיל. די רעגירונג נעמט צו. לאמיר זיך נאר באקאנען מיט'ן וועג, וועלן מיר א צוויים מאל פארן.

אויב אזוי מישקא, לאמיר קיינעם ניט דערציילן.

— גוט !

— איך אן דו. מער דארף קיינער וועגן דעם ניט וויסן.

—אן דו האסט ניט מורא ?

— פאר וואס זאל איך מורא האבן ? איך גיי אייגער אליין אויפ'ן צעמענטאריש נאר האלבער נאכט.

די מוטער האט נעקרעכצט אויפ'ן בעט.

דער אינגערער פערדקא האט זיך נעשלעפט פאר'ן קלייד, נעהאלטן דעם פינגער אין מויל אין נעבעטן ברויט. דער מיטעלער יאשקא האט נעמאכט א ביקס פון האלץ, נעטראכט — ער וועט שוין א שפערלינג.

מישקא האט זיך באווין אין דער ליידי־קער אויסנעהונגערטער שטוב. ער האט א רוק נעטאן דאס היטל איבער די אוינ־גענעכמורעט די ברעמען. אויסגעזוגן ווי אן אמת'ער פויער, דערצו האט ער נאך א שטעל נעטאן די פיס, זיי צענומען ווי א פויער .

— וואס לינסטו מאמע ?

— איך בין עפעס ניט אלעמען, זונדל,

— אן איך ווייל אראפפארן קיין טאש־קענט נאך ברויט.

— אן וואס פאר א טאשקענט ?

— עס איז דא אזא שטאט, צוויי טויז־ענט ווארסט פון דאנען, און דארט אין ברויט שפעט בילין . . .

מישקא האט נערעדט רואיק ווי א באר־לעבאס.

די מוטער האט נעקוקט מיט פארח־רוש־טע אויגן :

— וואס פלאפלסטו, וואס ?

האט מישקא נענומען דערציילן מיט א סדר. יאנערעם זיינען דארט פאראן א סך אן פרויט אזויפיל, אז מען פאשעט דער־מיט חזירים. ער וועט פארן אין בריינגען דריסיק פונט מיט אמאל. ער האט נערעדט צו דער זאך, ווי פון א ביכל אריס, דער־ציילט דאס וואס ער האט נהערט פון די פויערים, צוגעגעבן זיינס. די נסיעה נעמט ניט לאנג, אהין פיער טעג און צוריק פיר טעג.

— דו מאמע, האב ניט קיין יסורים.

— אן אז דו וועסט אהיים מער ניט קומען ?

— איך וועל קומען !

—נערענק, זונדל, איך וועל ניט שלא־פען קיין נעכט, איך וועל אויבערקלערן. פויערים אן זיי פארן ניט אן דו — אזא קלייניער . . .

—פאר א פויער איז ניט אזוי לייכט צו פארן, מאמע. א פויער דארף א דערלויי־בעניש, איך אן סעריאזשע וועלן זיך שוין

וויי עס דורכשטופן אזוי. אויב ניט וועלן מיר דאך נאר אויסניין פון הונגער.

—נו, נערענק זשע מישא, זע קריך ניט אויפ'ן דאך. ביינאכט, ניסט, זיך א דרייי אן באהיט נאט עס איז נאך דיר. ניי זוך אין דער פינסטער די ביינדלאך. פאל בע־סער גוטע מענטשן צו׳ די פים, וועלן זיי דיר אפטרעפן א שטיקל ארט,. וואס וועל איך אריטע טאן אן דיר ?

— האב ניט מורא מאמע, איך וועל ניט אראפפאלן.

מישקא האט באטראכט זיינע צעריסע־נע לאפטיעס אין זיך אנגעכמורעט — אין דער ערד ארריין !»

ער האט זיך אבער אויפ'ן ארט באר־איקט :

—איצט איז ניט קאלט. מען קאן גיין בארוועס אויך.

ער האט אננעשארפט א מעסערל אן א ציגל, אין עס אננעהאנגען אן א ריטענעם פאסעק, עס זאל ניט פארלוירן ניין. ער האט אריינגעשיט אין א שמאטקעלע א בי־סעלע זאלץ, עס פעסט פארבונדן עס זאל זיך ניט צעשיטן. אזוי פלענט זיך פירן דער נעשטאבענער פאטער זיינער.

די מוטער האט אויפגעוזוכט א זעקל. עס פארלאטעט פון בייטל זייטן :

— וואס, מישא, איז זעקל וועט נע־נוג זיין ?

— ניכ צוויי. טאמער וועט מען נעבן שטיקלאך ברויט, וועל איך עס לייגן אין צוויי־טן זעקל אריין.

די מוטער האט נעפלאָכט.

— פלאָג מיך, מישא, נעם אלץ וואס מען וועט דיר ניבן. מעגלאך וועסט בריי־נען א ביסעלע קארן, וועט מען פארזיין.

די מוטער האט אויסנעטאן פון זיך דאס העמד אין אפנעריסן א שטיק פאר א זעקל. יאשקא האט זיך אויפנעהערט פא־רען מיט זיין הילצערנעם ביקס אין א פארוואנדטער א קוק נעטאן אויפ'ן ברוי־דערל ?

— מישקא !

— וואס ?

סעריאזשקא פארט אויך מיט דיר ?

מישקא האט ניט נעענטפערט. ער איז ארוים אויפ'ן הויף, האט זיך ארומנעקוקט.

—א קלאָה פון גאס, א הונגער . . .

מישקא און סעריאזשקע פארלאזן דאס ארטל. זיי לאזן זיך אויפ'ן וועג זוכן ברויט.

אן א טאיז נעשעען אין מיט'ן וועג. מישקא לאזט איבער סעריזשקע'ן אליין. ער לאזט זיך אויפ'ן מארק מיט דער אפענונג עפעס צו געפינען.

אן עס איז אים נעשעען א גליק : עס האט זיך איינגענעבן צו געפינען א פאר פארדארטע אן פארטריקנטע ברויט שמא־רינקעס.

ער לויפט מיט פרייד צוריק. ער ווייל זיך טיילן מיט סעריאזשע'ן. אבער נייענדיק האט ער פארגעסן, נעדריינקט אליין ניט וו־ער האט אויפנעמען דאס שטיקל ברויט. ער האט זיך דערמאנט אן דעם הונגערזיכן סעריאזשע'ן אן דאס נעווינען פלאנן :

— פאר וואס האב איך אליין אויפגע־נעמן ?

פון

דיימאנדס, גאלד, זילבער
און גראמאפאנס

צו די ביליקסטע פריזין
וויל איך קויף פאר קעש

A. KAPLAN
626 MAIN STREET
Phone 27 980

די קאמיטע פון דער

כנסת ישראל שול

ווינשט אלע מעמבערס מיט זייערע פאמיליעס בתוך כלל ישראל

א. יאר פון געזונט, פרנסה און גליק

אין אלע הינזיכטן

א נרויסער אויסוואל פון

דיימאנדס, גאלד, זילבער און גראמאפאנס

צו די ביליקסטע פריזין
וויל איך קויף פאר קעש

A. KAPLAN
626 MAIN STREET
Phone 27 980

א. קאפלאן
דזשועלרי סטאר

ווינשט אלע פריינד, באקאנטע און אלע אידן

א יאר פון גליק

א נרויסער אויסוואל פון

דיימאנדס, גאלד, זילבער און גראמאפאנס

צו די ביליקסטע פריזין
וויל איך קויף פאר קעש

A. KAPLAN
626 MAIN STREET
Phone 27 980

DICK'S
Milan Cafe

MR. R. TETTAMANTI
827 Main St.

ווינשט אלע אידן אין כלל און דעם סטעף פון "דאס אידישע וואָרט" בפרט

א גליקלאך יאר

זאל דער נייער יאר ברייגען צוריק אייער אלטניייע היים און פרידן זאל הערשן ביים פאלק ישראל

לשנה טובה תכתבו

מ. י. פרידמאן
מאנופעקטשורינג דזשועלער
טעלעפאן 87 845
260½ FORT ST.
WINNIPEG MANITOBA

אונזערע בעסטע וואונשן פאר א

גליקלאך ניי יאר

WILLOW ART FURNITURE MFGS.
ווילאו פוירניטשור און בייבי קעריידזשעס
288 GRAHAM AVENUE
Phone 24 677
A. HEMBROW, Mgr.

האריציע גליקוואונשן

צו אונזערע קרובים און פרייַנט אויף דער אוו יענער זייט ים:

אונזער פאטער, ישראל זאלף: דעם ברודער, יצחק אייזיק זאלף און פאמי־ליע; די שוועסטער, פעשע, אסתר פיי־גע, מירל, הדס און שוואנגערס מיט זיי־רע קינדער; די ברידער, לייזער משה, ארי־לייב מיט זייערע פאמיליעס: אויך די קאוזינס: פישל, יהודית, ליבע ניסל, חנה שפרה, דוד משה, זיסל, יודל, מיט זייערע משפחות — מיר ווינשן אייך אלעמען א גליקלאכן און צופרידענעם ניי־יאר.

און אויך אונזערע פריינט און לאנדס־לייט אין דעם לינבן שטעטל וויניפעג, מאנ.

מיט האריציק וואונשן

פאליק און פריידע רחל זאלף
און קינדער

שיקאגא כשר סאסעדזש מאנופעקטשורינג קא. לטד.

מיר נוצן אוים די נעלענהייט צו אויסדריקן אונזער דאנקבארקייט צו
אלע אונזערע קאסטאמערס, און ווינשן אלע אידן

א ניי-יאר פון געזונט, ערפאלג און פארגענינגן

די שיקאגא כשר וואורשט פאבריק איז איינגעריכטעט מיט די סאמע מאדערנסטע מאשינען. מר. י. אווערבאך, פרעזי־דענט, א גוט באקאנטער תושב פון ווינניפעג, איז גרינדלאך באקאנט מיט זין פאך. פונקט ווי זיינע אנדערע מיטהעלפער און דאס איז אייער נאראנטיע אז איר קריגט די בעסטע פלייש פראדוקטן וואס קאנען נאר געמאכט ווערן.

די שטרייגסטע כשרות ווערט ביי אונז אפגענהיט
אונטער דער השגחה פון
ועד הכשרות מיט אלע דריי רבנים
מיט א שטענדיקן קשגיח אין דער פעקטארי

וואס מיר פראדוצירן

מיר פראדוצירן די פאלגנדע פראדוקטן:—רינג באלאני, דיקע באלאני, ווינער וואורשט, קנאבל וואורשט, פרישע סאלאמי, מידיאום סאלאמי, הארטע סאלאמי, נעפאקטע קארן ביף, נעפאקטע בריסקט, נעפאקטע צונג, פאסטראמא (נעפעפערטע בריסקט), פאסטראמא רומענישע, פאפריקא חפצ, נעסמוקטע לאקס, נעסמוקטע נאלד אייז, בעלאריבינע, טאראנקעס, רוסישע נעסמוקטע משאנקס.

נייעסטע מעטאדן — שטרייגג כשר

פראדוצירט אונטער די מאדערנסטע באדינונגען, לויט די נייסטע מעטאדן וואס ווערן רעקאמענדירט פון די העכערע אן דערפארענע מעדיצינישע אוטוריטעטן אזוי אין אנקלאנג מיט די שטרייגסטע פארערונגען פון כשרות.

אונזער דערפאלג

פאר א צייט האבן מיר נעראפט זייער שווער ארבעטן צו דערגרייכן אונזערע ציל. מאנל אין פלאץ, מאנל פון מאשינען, אן פון דערפארענע ארבעטער האט אונז פיל נעשטערט; אבער יעדן טאג און יעדעס יאר האבן מיר פארבעסערט אונזערע מיטלען, פארנרעסערט אונזער פראדוקציע — אן דערביי נעווינען דעם צוטרוי פון א גרעסערער צאל קונים. מיר האבן זיך דערווארבן א גוטן נאמען — א שם־טוב אימער נאנץ מערב קאנאדע, סיי מיט דער קוואליטעט פון אונזערע פארדוקטן, סיי מיט דער פינקטלאכקייט מיט וועלכער מיר דערפילן אלע אר־דערס, אדער וויי קליין זיי זאלן ניט זיין — אן פון וואנען זיי זאלן ניט קומען. א דאנק דער אנערקענונג אן שטיצע וואס מיר האבן באקומען, אן דעם דערפאלג וואס מיר האבן אויבערהויפט פאר די לעצטע פאר יאר דערגרייכט, האבן מיר די פעקטארי פארגרעסערט אן פארבעסערט.

מיר אימפארטירן די פאלגענדע פראדוקטן:

רוסישע קאפטשאנקעס, רוסישע טאראנקעס, רוסישער קעטאויז איקרע, רוסישע שווארצע קאוויאר אין טינס, אלאסקא שמאלץ הערינג אן די בעסטע כאלווא.

י. אווערבאך
פרעזידענט אן מענעדזשער

אונזערע פראדוקטן זיינען געזיכערט דורך א דאמיניאן רעגירונגס אינ־ספעקטאר, וועלכער איז שטענדיק אין פעקטאריי אן וען, אז בלויז די ריינ־סטע פונט מיט אמאל. ער האט נעריבט סטע אין פרישסטע פלייש זאלן נעד־נוצט ווערן. אונזער רעגירונגס אינ־ספעקטאראט נומער איז 37.

וועז איר קויפט איין אייערע דעלי־קאטעסן אין סטאר, פרעגט פאר אונ־זערע פראדוקטן אן וען וועט אז זיי זאלן האבן אונזער לויבל, וויל דאס זיינען ריין קאנאדער פראדוקטן, נעמאכט אין מאניטאבא, וואו עס זיינען באשעפ־טיקט 25 פאמיליעס.

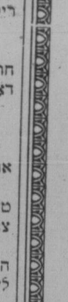

מיר אימפארטירן די פאלגענדע פראדוקטן:

רוסישע קאפטשאנקעס, רוסישע טאראנקעס, רוסישער קעטאויז איקרע, רוסישע שווארצע קאוויאר אין טינס, אלאסקא שמאלץ הערינג און די בעסטע כאלווא.

Chicago Kosher Sausage Mfg.
COMPANY, LIMITED

358-360 FLORA AVENUE TELEPHONE 54-015 WINNIPEG, MANITOBA

(שלום אויף זייט 11)